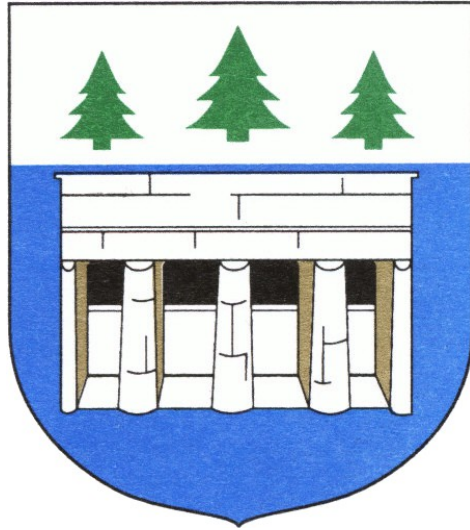

**Załącznik
do Uchwały Nr V/54/2007
Rady Gminy w Brodach
z dnia 21 czerwca 2007r.**

**PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY BRODY**

na lata 2007 - 2032

**Opracował:
mgr inż. Ernest Kumek**

**Zatwierdził:
Wójt Gminy Brody
inż. Andrzej Śliwa**

Brody, maj 2007 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	3
2.	Historia azbestu	3
3.	Charakterystyka azbestu i wyrobów zawierających azbest	5
4.	Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego	6
5.	Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające	7
6.	Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Brody	11
7.	Finansowe aspekty realizacji programu	12
8.	Harmonogram rzeczowy realizacji zadania	14
9.	Podsumowanie	14
10.	Bibliografia	15
11.	Załączniki	16

Spis załączników

1.	Wykaz podstawowych aktów prawnych dot. azbestu obowiązujących w Polsce.	16
2.	Wykaz firm posiadających pozwolenie na prowadzenie na terenie Gminy Brody prac, w wyniku których powstają odpady zawierające azbest – stan na dzień 30.05.2007r.	22
3.	Druk informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania	25
4.	Druk informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone	27
5.	Wzór ulotki informacyjnej.	29

1. Wprowadzenie.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 roku w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest w § 2.1 dopuszcza wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku. W związku z powyższym Plan gospodarki odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego oraz Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Brody przyjęty uchwałą Rady Gminy w Brodach z dnia 27 sierpnia 2004 roku Nr VI/89/2004 jako jedno z zadań zakłada opracowanie szczegółowego programu usuwania materiałów zawierających azbest z terenu Gminy Brody.

Celem Programu jest doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie. W programie opisano ogólne mechanizmy oraz zasady pomocy, której Gmina zamierza udzielić osobom decydującym się na usunięcie elementów zawierających azbest z budynków. Pomoc ta ma na celu zachęcić do podejmowania tego rodzaju działań oraz zmniejszyć ryzyko związane z nieprawidłowym ich wykonaniem.

2. Historia azbestu

Najwcześniejsze wzmianki o azbecie pojawiły się w dziełach starożytnych filozofów. Pierwsza z nich odnotowana została ok. 300 roku p.n.e. w dziele Teofrasta z Eresos „O kamieniach”. Teofrast opisał w nim surowiec podobny do spróchniałego drewna, które po nasączeniu oliwą płonie nie ulegając zniszczeniu. Aktualnie używane nazwy greckiego pochodzenia *amiantus* i *azbest* odzwierciedlają cechy surowca związane z odpornością na ogień. Nazwę *amiantus* (nieskalany) po raz pierwszy użył grecki lekarz Dioskurides w dziele „De Materia Medica”. Termin *amiantus*, stosowany do dzisiaj w języku francuskim, wywodzi się stąd, że minerał wrzucony do ognia nie spala się, a staje się jakby czystszy. Tkane z włókien azbestu – już w czasach starożytnych – obrusy, chusteczki do nosa czyszczone były przez wrzucanie do ognia. Starożytni rzymianie używali płótna azbestowe zwane „linum vivum” (żyjące płótno) jako całuny, które pozwalały po spaleniu zwłok zachować prochy władców.

Nazwa *asbestion*, czyli nieugaszony, będąca źródłosłowem dla obecnej nazwy minerału pojawiła się po raz pierwszy w „Historii naturalnej” Pliniusza Starszego również w I wieku n.e. W okresie średniowiecza alchemicy przydawali azbestowi magiczne właściwości głosząc, że stanowi on owłosienie ogniotrwałych salamander – stąd też pochodzi jedna z jego nazw: salamander. Mit ten był jednym z wielu odnoszących się do azbestu, którego źródeł upatrywano również w piórach ptaków, czy też kosmatych jaszczurek. Włóknom minerału przypisywano różne nazwy, takie jak: *górska skóra*, *kamień bawełniany*, *len kamienny*, *skalny oprzęd*.

Naukowe studia nad azbestem datują się od końca XIII wieku, kiedy to Marco Polo opisał w dzienniku ze swojej podróży do Chin kopalnię surowca, tym samym rozstrzygając mineralny rodowód włókien. Znaczący krok na drodze poznania natury azbestu zrobił w XVI w. niemiecki uczony Georgius Agricola, jeden z twórców mineralogii, które w swoim dziele „De Natura Fossilium” dokonał szczegółowej analizy źródeł i zastosowania różnych rodzajów azbestu.

W pierwszej połowie XVIII wieku poświęcili azbestowi traktaty naukowe mineralog Franz E.Brückmann oraz chemicy Martin F.Ledermüller oraz Torben Bergman.

Stosowanie azbestu stwierdzono już ok. 4500 lat temu na podstawie wykopalisk dokonanych w Finlandii. W Europie Południowej znany jest od ponad 2500 lat. Wzmianki w różnego rodzaju kronikach świadczą, że azbest od XV do XIX wieku dodawany był do różnych surowców w celu uzyskania, m.in., knotów do świec, niepalnego papieru, skóry, a także do wyrobów tekstylnych, sukna na płaszcze żołnierskie.

W latach 20-tych XIX wieku azbest znalazł komercyjne zastosowanie w postaci kolekcji ogniotrwałych ubrań dla strażaków (G.Aldinieso). Tkaniny azbestowe znalazły również zastosowanie jako kurtyny teatralne.

Wielki rozkwit zastosowania azbestu przypada na erę silników parowych, w których zastosowane zostały azbestowo-gumowe uszczelki spełniające pod względem elastyczności i trwałości wymagania konstruktorów.

W końcu XIX wieku rozpoczęto wydobywanie azbestu na skalę przemysłową, początkowo w Kanadzie, następnie w Rosji. Dalsze kopalnie powstawały w Afryce na obszarach Rodezji – obecnej RPA. Po 1910 roku nastąpił szereg dalszych odkryć i eksploatacji złóż w różnych rejonach świata.

W latach 60-tych XIX wieku zapoczątkowana została przez Warda Johnsa nowa gałąź przemysłu materiałów budowlanych w postaci pokryć dachowych z dodatkiem niepalnego azbestu. Zaś na początku XX wieku inżynier austriacki Ludwik Hatschek

opracował technologię produkcji – lekkiej, wytrzymałej, trwałej i niepalnej płyty azbestowo-cementowej – eternitu - stanowiącej znakomity materiał budowlany na dachówki i okładziny ściennie, a także panele do dekoracji ścian i sufitów.

3. Charakterystyka azbestu i wyrobów zawierających azbest

Azbest to grupa wielu różnych minerałów, występujących w formie włóknistej. Nazwa azbest nie określa konkretnego minerału lecz dotyczy ogółu minerałów krzemianowych tworzących włókna.

Należą tu azbesty właściwe: azbesty serpentynowe (chryzotylowe) i amfibolowe (aktynolitowe, amiantowe, antyllitowe, amozytowe, krokidolitowe – odmiana riebeckitu oraz magnesoriebeckitowe).

Do minerałów azbestopodobnych należą: attapulgit, sepiolit, talk włóknisty, wollastonit, serpentynit włóknisty, antygoryt włóknisty oraz zeolity włókniste.

Przyjmuje się, że azbestami są włókniste odmiany minerałów występujące w przyrodzie w postaci wiązek włókien cechujących się nadzwyczajną wytrzymałością na rozciąganie, elastycznością i odpornością na działanie czynników chemicznych i fizycznych. W przyrodzie występuje około 150 minerałów o pokroju włóknistym, które w czasie procesu produkcyjnego mogą się rozdzielać na sprężyste włókna czyli fibryle.

Azbest posiada unikalne właściwości chemiczne i fizyczne. Odporność azbestu na działanie wysokich temperatur (temperatura rozkładu i topnienia ok. 1500 °C) jest jedną z najważniejszych zalet, dzięki którym znalazł on szerokie zastosowanie jako surowiec niepalny w różnego rodzaju wyrobach.

Znanych jest ponad 5 tys. wyrobów, do produkcji których używano azbestu. Są to głównie wyroby stosowane w budownictwie jako pokrycia dachowe, osłony elewacyjne ścian, przewody kominowe, rury wodociągowe i kanalizacyjne oraz elementy izolacyjne. Azbest wykorzystywany był również między innymi przy produkcji sprzętu gospodarstwa domowego, np. kuchenek, piecyków elektrycznych i gazowych, opiekaczy, suszarek do włosów oraz siatek azbestowych. Surowca tego używano także do produkcji farb, pokostów, klejów, smarów, płytek i wykładzin podłogowych oraz koców gaśniczych.

W Polsce nie występują złoża azbestu nadające się do górniczej eksploatacji. Azbest stosowany dawniej do produkcji w naszym kraju importowano głównie z byłego ZSRR i Kanady. W latach 70 ubiegłego wieku sprowadzano do kraju ok. 100 tys. ton azbestu rocznie, który wykorzystywano przede wszystkim (ok. 85 %) do wyrobu

materiałów budowlanych, pokryć dachowych oraz elewacji budynków. Szacuje się, że na dachach i fasadach budynków oraz w obiektach przemysłowych zamontowanych jest blisko 1.350 mln. m² płyt azbestowych, z czego blisko 90 % stanowią dachowe płyty faliste, zwane popularnie eternitem. W 1980r. z płyt azbestowo-cementowych wykonanych było ok. 45 % pokryć dachowych i fasadowych. Po 15 latach udział tych płyt w nowobudowanych pokryciach dachowych, zmniejszył się o 30%. Znaczącą pozycję w bilansie wyrobów azbestowych stanowią znajdujące się w ziemi i budynkach rury azbestowo-cementowe. Szacuje się, że jest ich ok. 600 tys. ton. Znaczna ilość wyrobów azbestowych stosowana jest w hutnictwie i przemyśle ceramicznym. Jest to ok. 60 tys. ton. Masę będących w użyciu wyrobów małogabarytowych, takich jak uszczelki, kształtki, okładziny hamulcowe czy wyroby włókiennicze, ocenia się na 100 tys. ton.

4. Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego

Azbest występuje w przyrodzie wykazuje znaczną wytrzymałość na rozciąganie, źle przewodzi ciepło, ma właściwości dźwiękochłonne i jest względnie odporny na działanie czynników chemicznych. Te właściwości azbestu sprawiły, że stał się on materiałem bardzo rozpowszechnionym w naszym otoczeniu, znajdując zastosowanie przy wytwarzaniu całej gamy wyrobów przemysłowych, jak i produktów używanych w życiu codziennym.

Wśród wyrobów azbestowych można wydzielić dwie grupy produktów:

„**wyroby miękkie**” - których gęstość objętościowa jest mniejsza niż 1000kg/m³, to słabo związane produkty azbestowe o wysokim, ponad 60% udziale azbestu w produkcie oraz niskiej zawartości substancji wiążącej, do których zaliczamy między innymi: tynki, maty, płyty azbestowe, materiały izolujące, papy.

„**wyroby twarde**” - których gęstość objętościowa jest większa niż 1000kg/m³, zawierające wysoki udział substancji wiążącej, zaś niski (poniżej 15%) udział azbestu, do których należą płyty faliste i płaskie, rury wodociągowe, elementy kanalizacji. Spójność włókien azbestowych w tych wyrobach jest tak wysoka, że praktycznie nie uwalniają się one do środowiska (wyjątkiem jest obróbka np. cięcie lub proces niszczenia mechanicznego wyrobu).

Wyroby azbestowe będące w dobrym stanie technicznym oraz odpowiednio zabezpieczone nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Zagrożenie

jednak pojawia się wówczas, gdy zaistnieją warunki stwarzające możliwości uwalniania się włókien azbestowych do otoczenia. Do sytuacji takich dochodzi najczęściej w wyniku poddawania elementów azbestowych obróbce mechanicznej, jak również wskutek naruszania struktury wyrobu spowodowanej naturalnym starzeniem się materiału oraz pod wpływem oddziaływania czynników atmosferycznych.

Azbest jest zaliczany do dziesięciu najgroźniejszych substancji zanieczyszczających na ziemi. W związku z tym, azbest znajduje się w wykazie opracowanym przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, jako niebezpieczna substancja chemiczna o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. Badania naukowe udowodniły, że azbest stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia w następstwie długotrwałego narażenia dróg oddechowych na wdychanie jego włókien.

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, czyli takie, które mogą występować w postaci trwałego aerozolu w powietrzu i przedostawać się z wdychanym powietrzem do organizmu. Są one dłuższe od 5 mikrometrów, mają grubość nie większą niż 3 mikrometry i stosunek długości do średnicy mniejszy niż 3 : 1. Włókna te wdychane do pęcherzyków płucnych, nie mogą już być wydalone. Ich szkodliwe działanie może ujawnić się dopiero po wielu latach w postaci następujących schorzeń: pylica azbestowa (azbestoza), międzybłonniaki opłucnej i rak płuc. Im więcej jest włókien w powietrzu, którym oddychamy, tym większe jest ryzyko zachorowania na choroby wywołane azbestem.

5. Przepisy prawne dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest i obowiązki z nich wynikające

Od 1997r. w na terenie Polski obowiązuje zakaz produkcji, handlu oraz stosowania wyrobów zawierających azbest. Zakaz taki wprowadzono ustawą z 19 czerwca 1997r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 1997. Nr 101, poz.628). W następnych latach wprowadzono szereg kolejnych aktów prawnych (ustaw i rozporządzeń) regulujących kwestie związane z postępowaniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Szczegółowy ich wykaz zawiera załącznik nr 1 do niniejszego opracowania. Uzupełnieniem aktów prawnych w przedstawionym zakresie jest „ *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski* ” przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002r. oraz lokalne programy usuwania azbestu realizowane przez gminy, powiaty i województwa.

Polskie prawodawstwo dopuszcza wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest w użytkowanych budynkach, instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 roku. W sposób szczegółowy określa również wymagania dotyczące postępowania z wyrobami i odpadami azbestowymi, obowiązki organów administracji, a także właścicieli i zarządców nieruchomości w tym zakresie oraz obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Podstawowe obowiązki organów samorządowych, właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przedsiębiorców prowadzących działalność, w wyniku której powstają odpady zawierające azbest, przedstawiono poniżej.

Obowiązki gminy i powiatu :

- opracowanie, przyjęcie i aktualizacja planu gospodarki odpadami (z uwzględnieniem problematyki usuwania azbestu i wyrobów zawierającymi azbest),
- gromadzenie informacji przekazywanych przez osoby fizyczne (właścicieli i zarządców nieruchomości) o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
- przedkładanie marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu,
- zatwierdzanie programów gospodarki odpadami niebezpiecznymi (w tym odpadami zawierającymi azbest),
- udzielanie zezwoleń na transport odpadów niebezpiecznych (w tym azbestu).

Obowiązki właścicieli, zarządców lub użytkowników nieruchomości:

- kontrola wyrobów zawierających azbest znajdujących się w obiektach, urządzeniach budowlanych, urządzeniach przemysłowych lub innych miejscach zawierających azbest,
- sporządzenie i przedłożenie organowi nadzoru budowlanego oceny stanu i dokumentacji miejsca zawierającego azbest,
- usuwanie wyrobów zawierających azbest zakwalifikowanych zgodnie z oceną do wymiany na skutek nadmiernego zużycia wyrobu lub jego uszkodzenia,

- sporządzenie (corocznie) planu kontroli jakości powietrza obejmującej pomiar stężenia azbestu, dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje lub urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest,
- przegląd i oznakowanie, w sposób przewidziany przez prawo, miejsc, w których był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest,
- sporządzenie inwentaryzacji zastosowanych wyrobów zawierających azbest poprzez sporządzenie spisu z natury,
- sporządzenie i przedłożenie marszałkowi województwa (dot. przedsiębiorców) lub wójtowi gminy (dot. osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami) oraz coroczna aktualizacja informacji o :
 - wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania,
 - wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zastało zakończone (zał. 4 i 5)
- zgłoszenie właściwemu organowi architektoniczno-budowlanemu prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami budowlanymi.

Obowiązki wykonawców prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest:

- uzyskanie pozwolenia, decyzji zatwierdzającej program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi albo złożenie organowi informacji o wytwarzanych odpadach oraz o sposobie gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (zależnie od ilości wytwarzanych odpadów),
- przeszkolenie przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników i osób kierujących lub nadzorujących, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz w zakresie przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
- opracowanie przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:

- identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium,
 - informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
 - zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
 - ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza;
 - posiadanie niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.
 - zgłoszenie prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, właściwemu organowi nadzoru budowlanego oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.
- zapewnienie warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania w sposób określony w § 8 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2004r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - złożenie właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy nieruchomości, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych.

Warunkiem koniecznym bezpiecznego dla ludzi i środowiska użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest jest rzetelnie sporządzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest i ocena ich stanu, określająca, w zależności od rodzaju, stanu i sposobu zastosowania azbestu, stopień pilności wymiany wyrobów zawierających azbest.

W rozporządzeniach Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz z dnia 2 kwietnia 2004 w sprawie sposobów i warunków

bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, założono wykonanie inwentaryzacji oraz dokonanie oceny stanu wyrobów zawierających azbest na 2004r.

Od tego też roku właściciele i zarządcy obiektów zobligowani są do przekazywania marszałkowi województwa i wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania oraz informacji o wyrobach, których wykorzystanie zakończono.

Przepisy w sposób bezpośredni nie precyzują, kto może być wykonawcą prac polegających na zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, biorąc jednak pod uwagę obowiązki jakie postawiono przed wykonawcą, wnioskować należy, że tego typu prace powinna wykonywać wyspecjalizowana jednostka posiadająca stosowne zezwolenia oraz wyposażenie techniczne i socjalne zapewniające prowadzenie prac oraz odpowiednie zabezpieczenie pracowników i środowiska przez narażeniem na działanie azbestu.

W przypadkach nieprzestrzegania nałożonych na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne obowiązków w zakresie bezpiecznego wykorzystania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz obowiązków sprawozdawczości w tym zakresie mają zastosowanie zapisy tytułu VI ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. Przewidują one w takich przypadkach odpowiedzialność karną tj. kary aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny orzekane na podstawie przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz odpowiedzialność administracyjną poprzez wstrzymanie prowadzonej przez podmiot korzystający ze środowiska lub osobę fizyczną działalności powodującej pogorszenie stanu środowiska w znacznych rozmiarach lub zagrażającej życiu lub zdrowiu ludzi.

Ponadto do odpowiedzialności za szkody spowodowane oddziaływaniem na środowisko, w tym również powstałe w wyniku postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

6. Informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Brody

Określenie szacunkowych ilości azbestu na terenie Gminy Brody.

Na podstawie informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania, zgłoszonych do Wójta Gminy Brody przez właścicieli i zarządców nieruchomości oraz przeprowadzonej w 2004 roku inwentaryzacji określono ilości oraz miejsca występowania takich wyrobów na terenie Gminy Brody. Do dnia 31 stycznia 2007r., takich zgłoszeń dokonało 1509 właścicieli nieruchomości. Zebrane informacje przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 1 Inwentaryzacja azbestu na terenie Gminy Brody (stan na 31.01.2007r.)

L.p.	Rodzaj obiektu	Ilość	Stopień pilności
1.	Budynki jednorodzinne i gospodarcze (zgłoszone przez osoby fizyczne)	310 625,2 m ²	Brak informacji o ilościach wyrobów w poszczególnych stopniach pilności.
2.	Obiekty użyteczności publicznej	420 m ²	I
3.	Instalacje użytkowane przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Starachowicach (wodociąg)	1 835 mb	Brak informacji o ilościach wyrobów w poszczególnych stopniach pilności

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Pomocy Społecznej dnia 2 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 71, poz. 649)

Stopień pilności I oznacza konieczność wymiany lub naprawy wyrobu

Stopień pilności II oznacza ponowną ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie jednego roku

Stopień pilności III oznacza ponowną ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania w terminie do 5 lat.

Szczegółowy wykaz właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów budowlanych, w których występują elementy zawierające azbest jest zawarty w elektronicznej bazie danych opracowanej przez Urząd Gminy w Brodach. Z analizy przedłożonych informacji wynika, że na terenie Gminy Brody dominują wyroby zawierające azbest w postaci płyt azbestowo-cementowych falistych,

Inwentaryzacja ta jest podstawą opracowania programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brody.

7. Finansowe aspekty realizacji programu

W programie założono, że usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie się odbywać ze wsparciem finansowym Gminy w latach 2007 – 2032. Wsparcie dotyczyć będzie sfinansowania od 50 % do 100% kosztów: demontażu, zabezpieczenia, transportu i unieszkodliwienia wyrobów w zależności od posiadanych środków przez Urząd Gminy. Dofinansowanie odbywać się będzie ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Szczegółowe warunki pomocy finansowej dla osób podejmujących się usunięcia i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest określone zostaną w odrębnym Zarządzeniu Wójta Gminy Brody.

Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia, przyjęto następujące, jednostkowe koszty wykonania w/w usług:

Średni koszt demontażu i transportu jednego metra kwadratowego płyt falistych – 10,78 zł (brutto). Średni koszt unieszkodliwiania 1 Mg zdemontowanych płyt azbestowych – 239zł (brutto). Przyjmując, że 1 Mg płyt azbestowych = ok. 70 m² to średni koszt unieszkodliwienia 1 metra kwadratowego zdemontowanych płyt azbestowych wynosi – 3,41 zł (brutto).

Łączny średni koszt metra kwadratowego usuwanych i unieszkodliwianych płyt falistych (eternitu) wyniesie 14,19 zł/m² (brutto).

Przy ustalaniu kosztów oparto się na złożonych ofertach do Urzędu Gminy Brody pochodzących od siedmiu firm świadczących usługi w zakresie demontażu pokryć dachowych i transportu odpadów azbestowych.

Na terenie Gminy Brody zinwentaryzowano **311 045,2 m²** płyt azbestowych w formie pokryć dachowych. Zakładając, że realizacja programu potrwa 25 lat, a rocznie usuwane będzie około 12 441,80 m² pokryć dachowych, roczny koszt realizacji programu wyniesie:

$$12\ 441,80\ m^2 \times 14,19\ zł/m^2 = 176\ 549,14 - zł$$

Tab. 2 Średni roczny koszt realizacji programu w zależności od wysokości dofinansowania.

L.p.	Wysokość dofinansowania [%]	Koszt roczny realizacji programu [zł]
1.	50	88 274, 57
2.	60	105 929, 48
3.	70	123 584, 39
4.	80	141 239, 31
5.	90	158 894, 22

6.	100	176 549, 14

8. Harmonogram rzeczowy realizacji zadania

Tab. 3 Harmonogram rzeczowy.

Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji
1.	Opracowanie Zarządzenia Wójta Gminy Brody w sprawie warunków dofinansowania działań polegających na usunięciu i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest z budynków, budowli i instalacji.	III kwartał 2007
2.	Działalność informacyjna i edukacyjna skierowana do właścicieli, zarządców i użytkowników budynków, budowli i instalacji zawierających azbest	2007 - 2032
3.	Coroczna aktualizacja bazy danych o obiektach zawierających azbest	2007 - 2032
4.	Monitoring i ocena realizacji programu w ramach Gminnego Planu Gospodarki Odpadami	2007 - 2032

9. Podsumowanie

Specyficzne właściwości azbestu spowodowały, że znalazł on bardzo szerokie gospodarcze zastosowanie, głównie w budownictwie (ok. 90 % - w postaci płyt azbestowo-cementowych). Skutkiem tych działań będzie wytworzenie na przestrzeni najbliższych lat - w trakcie prac remontowo-budowlanych - dużych ilości odpadów niebezpiecznych.

Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych

celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zaproponowana przez Gminę forma dofinansowania dla właścicieli obiektów i urządzeń zawierających azbest, stawia jako warunek pomocy, spełnienie wszystkich wymogów formalnych dotyczących informowania o tych wyrobach oraz prowadzenia prac przy usuwaniu azbestu. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją usuwaniem azbestu. Przewidujemy, że w następnych latach Gmina będzie otrzymywać coraz więcej zgłoszeń o miejscach występowania azbestu, co przyczyni się do lepszej wiedzy na temat ilości azbestu. Pozwoli to lepiej poznać potrzeby w tym zakresie, precyzyjniej planować środki niezbędne do wydania na ten cel oraz stopniowo wyeliminować wyroby azbestowe z naszego otoczenia, co jest celem programu.

W roku 2006 Urząd Gminy w Brodach zlikwidował dzikie wysypisko odpadów głównie pokryć dachowych zawierających azbest, skąd wywieziono na składowisko odpadów zawierających azbest do miejscowości Dobrów gmina Tuczępy 42 Mg materiałów konstrukcyjnych zawierających azbest (kod 17 06 05). W związku z powyższym opracowanie i wdrożenie programu, który będzie określał zasady oraz ogólne mechanizmy pomocy przyczyni się do ograniczenia takich zjawisk jak niekontrolowane postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest.

10. Bibliografia

1. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, maj 2002 r.,
2. Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Brody, Brody –Kielce 2004,
3. Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest”, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003 r.
4. Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego, Kielce 2003 r.
5. Program ochrony środowiska wraz z Planem gospodarki odpadami Powiatu Starachowickiego z uwzględnieniem powiatowego programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest 2004.

11. Załączniki.

Załącznik 1

WYKAZ PODSTAWOWYCH AKTÓW PRAWNYCH

regulujących postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.

I. Ustawy:

1. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 z późn. zm.).

W przypadku występowania azbestu (Art. 30 ust. 3) właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1 w/w artykułu, jeśli ich realizacja m.in. może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ludzi, pogorszenie stanu środowiska bądź pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych.

2. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.)

Zakazuje wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec. Zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Do wyjątków należy azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy. Wykaz tych wyrobów określa corocznie Minister właściwy do spraw gospodarki w drodze rozporządzenia. Ustawa reguluje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.

3. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz. U. Nr 11, poz. 84, z późn. zm.).

Ustawa reguluje problematykę dotyczącą substancji i preparatów chemicznych, w tym niebezpiecznych oraz określa warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i preparatów chemicznych, w celu

ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko.

4.Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity 2007 Dz. U. Nr 39, poz. 251).

Zgodnie z Art. 1 ust. 1 ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. Ustawa określa obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym m.in. odpadów niebezpiecznych. Ustawa reguluje postępowanie w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania, w tym składowania odpadów, a także wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące składowisk odpadów. Ustawa wprowadza obowiązek opracowania planów gospodarki odpadami na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Ustawa określa m.in. zakres planów gospodarki odpadami, sposób ich opiniowania i sposób monitorowania, zasadę spójności planu z planem wyższego szczebla oraz określa rodzaj odpadów, które powinny być ujęte na każdym szczeblu ich opracowania.

5.Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.)

Zgodnie z Art. 1 ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju. Ustawa reguluje m.in. opracowanie programów ochrony środowiska, prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko, ochronę powietrza przed zanieczyszczeniem i sposób postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, ochronę powierzchni ziemi, przeciwdziałania zanieczyszczeniom w tym: konieczność oznaczenia instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest oraz miejsc, w których on się znajduje, konieczność dokumentowania informacji dotyczącej m.in. występowania azbestu.

6. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100, poz. 1085, z późn. zm.).Ustawa reguluje sposób postępowania oraz obowiązki podmiotów

określanych ustawą. Art. 54 ustawy odnosi się do odpowiednich zapisów ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Ustawa udziela delegacji ministrowi właściwemu do spraw gospodarki, do określenia w drodze rozporządzenia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska - sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

7. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 z późn. zm).

Ustawa reguluje zasady przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, wymagania w stosunku do kierowców i innych osób wykonujących czynności związane z tym przewozem oraz organy właściwe do sprawowania nadzoru i kontroli w tych sprawach. Przewóz materiałów niebezpiecznych w kraju określają przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR). Przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych. Wymagane są świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów oraz szkolenie kierowcy pojazdów w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.

8. Ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2005 r. Nr 10, poz. 72).

II. Rozporządzenia:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych niżej grupach i podgrupach z przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01* - Odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04* - Odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* - Odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła),
- 10 13 09* - Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo -azbestowych,
- 15 01 11* - Opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11* - Okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12* - Zużyte urządzenia zawierające azbest,

- 17 06 01* - Materiały izolacyjne zawierające azbest.
- 17 06 05* - Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 152, poz. 1736).

3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych (Dz. U. Nr 152, poz. 1737)

4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 161, poz.1335).

5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439).

6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nie selektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595).

7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833).

8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U z 2003 r. Nr 1, poz. 12).

9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu i sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów (Dz. U. Nr 220, poz. 1858).

10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz.

11. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.).

12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).
13. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).
14. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).
15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649).
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573).
17. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553).
18. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).
19. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 237, poz. 2011 z późn. zm.).
20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji

i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549).

21. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. Nr 120, poz. 1126).

22. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876).

23. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71 poz. 649).

24. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553).

25. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. Nr 216, poz. 1824).

III. ZARZĄDZENIA:

1. Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielonych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (M.P. Nr 19, poz. 23

WYKAZ

przedsiębiorców, którzy uzyskali pozwolenie na prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania odpadów zawierających azbest na terenie Gminy Brody na podstawie art.17 ustawy o odpadach (tj. Dz. U. z 2007r.,nr 39, poz.251) – stan na dzień 30.05.2007 r.

Lp	nazwa przedsiębiorstwa	nr decyzji	z dnia	ważna do:
1.	Firma Remontowo-Budowlana „UTIL” Stanisław Załona Ryczówek woj. Małopolskie	RO.II.7647-18/04	01.04.2004	31.12.2010
2.	Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. Tarnów	RO.II.7647-31/04	30.06.2004	31.12.2013
3.	Firma CHEMPOL Sp. z o.o. Dobrów 8 gm. Tuczępy	RO.II.7647-28/04	23.06.2004	31.12.2012
4.	Firma remontowo-Budowlana mgr inż. Radosław Rakosz „RAGAR” Kraków Os. 1000-lecia 35/16	RO.II.7647-32/04	12.07.2004	31.12.2010
5.	Przedsiębiorstwo Budownictwa Lądowego MJ Sp. z o. o. Reguły ul. Graniczna 6	RO.II.7647-56/04	02.09.2004	31.12.2010
6.	Zakład Usługowy „ECO-ROCK” Spółka Jawna z siedzibą w Oświęcimiu przy ul. Chemików 1	RO.II.7647-58/04	23.08.2004	30.06.2010
7.	FALGADER HOFMAN Sp. z o.o. Warszawa ul. Wólczyńska 133/11b	RO.II.7647-86/04	05.11.2004	31.12.2013
8.	Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe „JUKO” Jerzy Szczukocki Piotrków Trybunalski ul. Zamurowa 8	RO.II.7647-17/05	06.05.2005	30.06.2014
9.	Hydrogeotechnika Spółka z.o.o. Kielce ul. Ściegiennego 262a	RO.II.7647-19/05	06.04.2005	30.06.2014
10.	ARBUD Zbigniew Rucki Kędzierzyn Koźle Aleja Jana Pawła II 38D/13	RO.II.7647-43/05	16.08.2005	15.11.2013
11.	Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „SKALPOL II” Borków 60A gm. Daleszyce	RO.II.7647-42/05	29.07.2005	15.07.2014
12.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „PRODUS” Marcin Świstak Ostrowiec Świętokrzyski Ul. Żytia 7	RO.II.7647-28-/05	18.07.2005	31.12.2014
13.	PPU MECHATRONIK Górki Szczukowskie 1 gm. Piekoszów	RO.II.7647-46/05	16.08.2005	15.06.2014
14.	BIO-MED. Sp. z o.o. Kielce ul. Olszewskiego 6	RO.II.7647-50/05 RO.II.7647-16/07	16.08.2005 21.02.2007	15.12.2014

15.	EkoNaft Sp. z o.o. Trzebień ul. Fabryczna 22	RO.II.7647-51/05	22.08.2005	31.12.2014
16.	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uslugowe „ABBA-EKOMED” Sp. z o.o. Toruń ul Moniuszki 11/13	RO.II.7647-52/05	23.08.2005	30.06.2015
17.	Firma R&M plettac Sp. z o.o. Ostrzeszów ul, Kościuszki 19	RO.II.7647-53/05	23.08.2005	30.06.2014
18.	Transport-Metalurgia Sp. z o.o. Radomsko ul. Reymonta 62	RO.II.7647-55/05	25.08.2005	15.06.2014
19.	Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości Stałych ALMAX Radom ul. Wrocławska 3	RO.II.7647-69/05	23.11.2005	30.06.2015
20.	KANPOL P.PH.U. Iwona Łosiewicz Lublin ul. Storczykowa 30	RO.II.7647-73/05	28.11.2005	31.12.2014
21.	Przedsiębiorstwo Usług Wodno-Budowlanych „WOD-BUD” Sp. z o.o. Kraśnik ul. Piłsudskiego 14	RO.II.7647-80/05/5/06	10.01.2006	30.06.2015
22.	„POLONICA” Sp. z o.o. Kielce ul. 1-go Maja 191	RO.II.7647-75/05	30.12.2005	30.06.2015
23.	H.P.U „JUKAM” Maciej Plewa Krościenko ul. Jagiellońska 95	RO.II.7647-95/9/06	20.02.2006	30.06.2015
24.	„OPTIMA” S.C. Lipa Zbigniew, Mitoraj Włodzimierz i Pleszka Cezary Ostrowiec Świętokrzyski ul. samsonowicza 18G	RO.II.7647-91/05/10/06	19.03.2006	31.12.2015
25.	„ALBEKO” Sp. z o.o. Sieger Spółka Jawna Kotowy gm. Skrwilno	RO.II.7647-16/06	27.03.2006	30.06.2015
26.	„SPE-BAU” Sp. z o.o. Wrocław ul. Mielecka 21/1	RO.II.7647-18/06	05.05.2006	30.06.2015
27.	„ENERGE” Sp. z o.o. Kraków Os. Na stoku 11/30	RO.II.7647-24/06	08.05.2006	30.06.2015
28.	Firma Usługowo-Handlowa „PROZBUD” Zdzisława Woszczek Kraków ul. Kapelanka 11	RO.II.7647-32/06	19.05.2006	30.06.2014
29.	Zakład Utylizacji Odpadów Przemysłowych Kraków ul. Mrozowa 9a	RO.II.7647-23/06	09.05.2006	30.06.2015
30.	PHU „EKO-FLORA” Sp. z o.o. Wielkie Rychnowo 92 gm. Kowalewo Pomorskie	RO.II.7647-29/06	19.05.2006	30.06.2014
31.	Firma Handlowo-Uslugowa „PROJEKT-BUD” Edyta Psut Warszawa ul. Podwale 17	RO.II.7647-30/06	22.05.2006	30.06.2015
32.	P.P.U. „TEMIPOL” Sp. z o.o. Katowice ul. Konduktorska 42	RO.II.7647-35/06	03.07.2006	30.06.2015
33.	„AUTO-ZŁOM” Bogusław Paż Przewłoka 46 powiat Sandomierski	RO.II.7647-70/06	28.11.2006	30.06.2015

34.	„SINTAC-Polska” Sp. z o.o.	RO.II.7647-78/06	12.12.2006	30.06.2016
35.	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „ZACH-UTYL” Górki Szczukowskie 1 gm. Piekoszów	RO.II.7647-73/06	14.12.2006	30.06.2015
36.	P.P.H.U. „BOREX” Przemysław Borówka, Jędrzejów ul. Kazimierza Jeżewskiego 9	RO.II.7647-85/06	29.12.2006	30.06.2015
37.	P.P.H.U. „GAJAWI” Gabriel Rogut Łódź Ul. Kopernika 56/60	RO.II.7647-7/07	08.02.2007	31.12.2015
38.	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowo- Producyjne „EORO-GAZ” Spółka jawna	RO.II.7647-28/07	08.05.2007	30.06.2016

Urząd Gminy w Brodach

ul. Stanisław Staszica 3
27-230 Brody

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾ I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

(opracowana na podstawie art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska /Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.2/ oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003 r w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest / Dz.U.03.192.1876 /).

1. Miejsce, adres

.....
.....

2. Właściciel/zarządca/użytkownik*):

a) osoba prawna - nazwa, adres

.....

b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres

.....

3. Tytuł własności

.....

4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾

.....

5. Ilość (m², tony)³⁾

6. Termin rozpoczęcia eksploatacji wyrobu :

7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:

a) okresowej wymiany z tytułu zużycia wyrobu

b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i substancji

8. Inne istotne informacje o wyrobach⁴⁾

.....

.....
(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.

3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).

4) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

Urząd Gminy w Brodach

ul. Stanisław Staszica 3
27-230 Brody

**INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST1),
KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE**

(opracowana na podstawie art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska /Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.2/ oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 października 2003 r w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest / Dz.U.03.192.1876 /).

1. Miejsce, adres
2. Właściciel/zarządca*):
 - a) osoba prawna - nazwa, adres,
 - b) osoba fizyczna - imię, nazwisko i adres
3. Tytuł własności
4. Nazwa, rodzaj wyrobu2)
5. Ilość (m2, tony)3)
6. Rok zaprzestania wykorzystywania wyrobów
7. Planowane usunięcia wyrobów:
- a) sposób
 - b) przez kogo
 - c) termin
8. Inne istotne informacje4)

.....
(podpis)

Data

Objaśnienia:

*) Niepotrzebne skreślić.

1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.

2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione.

3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).

4) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

Uwaga – azbest! Uwaga – azbest! Uwaga – a

Znaj prawdę o azbecie:

- Azbest jest groźny dla zdrowia, gdy unosi się w powietrzu i jest możliwość wdychania jego włókien.
- Włókienka azbestu są bardzo małe, niewidoczne dla oka i niewyczuwalne w dotyku – dlatego jedynym ostrzeżeniem dla człowieka jest świadomość zagrożenia.
- Stosuj się do zasad postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest. Właściwe postępowanie skutecznie minimalizuje ryzyko.
- **Pamiętaj:** Twoje zdrowie i Twojej Rodziny zależy może od Twojej mądrości i przezorności!

Szczegółowe informacje otrzymasz Urzędzie Gminy oraz na stronie internetowej – portal Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – szukaj hasła *azbest*

Uwaga – azbest! Uwaga – azbest! Uwaga – a

Jeżeli w Twoim domu lub posesji znajdują się wyroby zawierające azbest – to utrzymuj je w dobrym stanie technicznym.

Dokonuj corocznie przeglądu stanu tych wyrobów i sporządzaj ich ocenę według wzoru otrzymanego w gminie.

Jeśli wszystkie użytkowane wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie, nie posiadają pęknięć, ułamań lub innych uszkodzeń – możesz śmiało nadal te wyroby użytkować.

Staraj się zabezpieczyć swoje wyroby zawierające azbest przez ich pokrywanie odpowiednimi farbami.

Jeśli jednak stwierdzisz, że znajdujące się w Twoim posiadaniu wyroby zawierające azbest są uszkodzone, popękane lub widoczna jest erozja ich powierzchni – to nie masz czasu do stracenia i powinieneś jak najszybciej usunąć takie wyroby!

Pamiętaj: Twoje zdrowie i Twojej Rodziny oraz sąsiadów zależy może od Twojej mądrości i przezorności!

Więcej informacji na stronie internetowej – portal Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – szukaj hasła azbest

Uwaga – azbest! Uwaga – azbest! Uwaga – a

Jeżeli zamierzasz usunąć uszkodzone wyroby zawierające azbest to **pamiętaj**, że nie powinieneś to robić samemu.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest najlepiej zleć firmie posiadającej uprawnienia i doświadczenie w pracy z azbestem.

Informacja o firmach posiadających zatwierdzony przez właściwego Starostę program gospodarowania odpadami niebezpiecznymi – otrzymasz w Urzędzie Gminy.

Pamiętaj: że zdemontowane wyroby zawierające azbest są odpadami niebezpiecznymi i zakazane jest ich powtórne użycie.

Składowanie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest dopuszczalne jest **tylko** na przeznaczonych do tego składowiskach.

Pamiętaj: Twoje zdrowie i Twojej Rodziny zależy może od Twojej mądrości i przezorności!

Więcej informacji na stronie internetowej – portal Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – szukaj hasła azbest